

Elizabeth Strout: Pikkukaupungin tyttö

[AM/31 ADMIN](#)

LIISA RINNE – 14.10.2020

Kuumuus kuivattaa maan ja imee elämän ihmisistä pikkukaupungissa. Yhdysvaltalaisen Elizabeth Stroutin romaanissa *Pikkukaupungin tyttö* on Amy ja Isabelle, äiti ja tytär – ja on kuuma kesä, jonka jälkeen mikään ei ole enää samalla tavalla.

Kuusitoistavuotias Amy rakastuu matematiikan opettajaan. Keski-ikäinen Isabelle puolestaan haikailee vuodesta toiseen naimisissa olevan pomonsa perään. Kumpikin rakkaus on mahdoton. Tyttären suhde kestää muutaman ohi kiitävän hetken, mutta synnyttää äidin ja tyttären välille konfliktin. Konflikti puolestaan sysää tapahtumaketjun liikkeelle pakottaen heidät arvioimaan uudelleen suhteen toisiinsa kuin elämään itseensä.

”Isabelle pudisti päätään ja tuijotti Amyn ohi ikkunaan, jossa pullisteli valkoinen verho. Tässä on käynyt kuin liikenneonnettomuudessa, hän ajatteli. Sitä sanoo onnettomuuden jälkeen itselleen: jos se rekka vain olisi ehtinyt mennä risteyksessä ennen kuin minä tulin siihen. Jos se Robertson vain olisi lähtenyt kaupungista ennen kuin Amy meni yläasteelle. Mutta sitä nousee autoon, ajattelee muita asioita, ja rekka jyristelee koko ajan pois ulosajotieltä ja suuntaa kaupunkia kohti, ja itsekin sitä suuntaa kaupunkia kohti. Ja sitten se on ohi, eikä elämä ole enää koskaan samanlaista.”

Joki halkaisee Shirley Fallsin kaupungin kahtia. Se jakaa Uus-Englantilaisen pikkukaupungin niin maantieteellisesti kuin rakenteellisestikin. On työläisten Allas ja niin sanotun paremman väen Oyster Point – lääkärien, hammaslääkäreiden kuin college-opettajien – kaupunginosa. On myös katolinen ja protestanttinen kirkko sekä kaksi keskeistä paikkaa, kenkätehdas ja college.

Isabelle Goodrow sijoittuu näiden kahden maailman väliin. Hän asuu tyttärineen Oyster Pointin laitamilla ja työskentelee tehtaan konttorissa johtajan sihteerinä. Hän on yksinhuoltaja, joka on muuttanut toisesta pikkukaupungista toiseen paeten juoruja, joita pelkää yksinhuoltajuuden aiheuttavan.

”Pelotti, ja suututti. Suuttumus purkautui äkillisenä ryöppynä. Se johtui tyttären vartalon näkemisestä, juuri niin. Ei siitä että tytär oli töykeä eikä siitäkään, että hän oli valehdellut monta kuukautta. Eikä Isabelle vihannut tyttärtään senkään takia että tämä oli vienyt kaiken tilan hänen elämästään. Hän vihasi Amya, koska tämä oli nauttinut miehen tarjoamista seksuaalisista iloista, kun taas hän, Isabelle, ei ollut.”

Vastakkain romaanissa asettuvat myös Aryn vasta aluillaan oleva nuoren naisen elämä ja Isabellen hukkaan heitettyt vuodet, elämätön elämä. Kiinnostavasti Strout avaa kysymystä siitä, miten valinnat ja vahingot ohjaavat meitä suuntiin, jonka merkityksen ymmärrämme vasta vuosien päästä, jos ymmärrämme.

Pikkukaupungin tyttö on Stroutin esikoisromaanin, joka on alunperin ilmestynyt vuonna 1998. Tätä ennen häneltä on suomennettu kolme myöhempää teosta. Vaikka esikoinen ei ole yhtä briljantti kuin *Olive Kitteridge* tai *Lucy Barton*, osoittaa se Stroutin oleva taitava kertoja, jota lukee mielellään. Näkyvissä on jo hänen tarkka ihmiskuvauksensa sekä kyky havainnoida ympäristöä pikkutarkasti, myötäeläen.

”Tilanne vaikutti ensin hämmentävältä: Dottie ohjattiin sisään keittiön kautta kuin tyrmistynyt lapsi, ja Isabelle tarttui häntä kädestä ja lohdutti häntä mumisten kuin omaisensa menettänyttä surevaa. Sitten tuli Paksu Bev raahaten isoa ruskeaa laukkua lihavat kasvot roikkuen kuin väsyneellä koiralla, ja he kaikki kolme istuutuivat olohuoneeseen arkoina. Mutta sitten Isabelle sanoi: ”Amy löysi tänä iltana ruumiin. Hän nukkuu nyt yläkerrassa minun sängyssäni.”

Se näytti murtavan jään.”

Teoksen englanninkielinen nimi *Amy and Isabelle* viittaa sen päähenkilöihin. Kuten useammat Stroutin teokset myös *Pikkukaupungin tyttö* sijoittuu pikkukaupunkiin. Suomenkielinen nimi viittaa myös tähän: yhteisöön. Pikkukaupungissa pätevät erilaiset lainalaisuudet kuin suurkaupungissa. Sinne ei voi kokonaan kadota, vaan kuten jokainen pikkukaupunkilainen tietää, on alati arvioivan katseen alaisena.

Äidin ja tyttären kautta Strout tutkii yksilön vaikutusta ympärillä oleviin kanssaihmiin ja päinvastoin. Kaikkialle pesiytynyt kuumuus kiristää kaupunkilaisten hermot ja nostattaa pinnan alla kuplivat

salaisuudet lopulta pintaan. Ja kun sade vihdoin tulee, huuhtoo se turhat pölyt ja herättää jälleen maan ja ihmiset eloon.

Elizabeth Strout, Pikkukaupungin tyttö, Tammi, s. 461, suom. Marja Haapio

Liisa Rinne